

AMOC kansallisen turvallisuuden ja varautumisen kysymyksenä

Saumakohtia 26.2.2026

Emma Hakala, Ulkopoliittinen instituutti

emma.hakala@fiia.fi

Keikahduspisteet vaikuttavat Suomeen suoraan ja ketjuuntuvasti

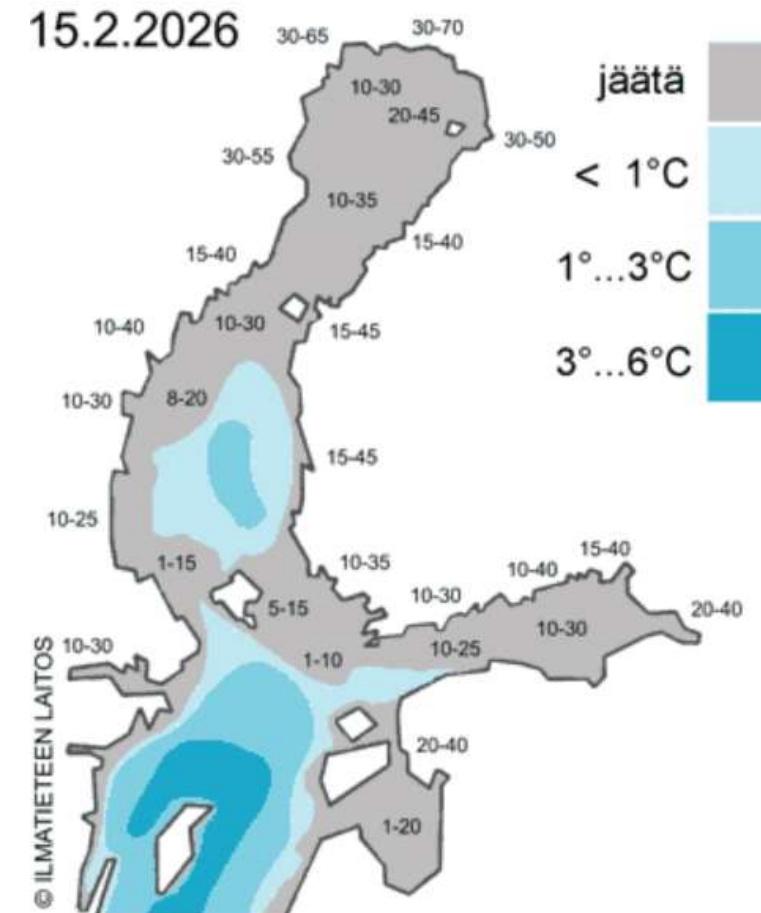
- Globaalit keikahduspisteet vaikuttavat huoltovarmuuteen ja vakauteen:
 - Koralliriutat: Kalakantojen heikkeneminen, ruokaturva, pakotetun muuttoliikkeen kasvu
 - Amazonia: Hiilinielun heikkeneminen, ruokaturva, toimitushäiriöt
- AMOCin romahtamisella olisi Suomelle suoria sekä ketjuuntuvia vaikutuksia

Kuva: NASA

AMOC-romahduksen vaikutukset huoltovarmuuteen ja turvallisuuteen

- Vaihtelevat voimakkaasti riippuen skenaariosta
- Maatalous ja ruoantuotanto
 - Kasvukauden lyheneminen, tuotannon väheneminen, ruokaturvan heikkeneminen
- Energiasektori
 - Infrastruktuurivahingot, kulutuksen kasvu
- Logistiikka
 - Kuljetusreittien muutokset Itämerellä ja Arktisella alueella

Kuva: Ilmatieteen laitos

AMOC osana kansallista ennakointia ja varautumista

- Tällä hetkellä ei huomioida keskeisissä strategioissa (KISS, Kansallinen riskiarvio, Yhteiskunnan turvallisuusstrategia jne.)
- Haasteena
 - puutteelliset edellytykset varautua pienen todennäköisyyden mutta suurten vaikutusten skenaarioon
 - skenaarion estämisen (ilmastonmuutoksen hillintä) ja siihen varautumisen (sopeutuminen erityisskenaarioon) erkaantuminen politiikkatavoitteina
- Tarvitaan
 - ajantasaista, luotettavaa havainnointitietoa ja sen analyysia
 - ketterää useiden vaihtoehtoisten skenaarioiden ennakointikykyä
 - kykyä ymmärtää ilmasto-/ekologisia sekä yhteiskunnallisia ilmiöitä ja niiden muodostamia vaikutusketjuja
- Mitä pitäisi tehdä:
 - AMOC-riskin kaltaiset pienitodennäköiset mutta vaikutuksiltaan suuret ilmastoriskit tulee sisällyttää osaksi kansallista ennakointia, riskinarviointia ja varautumista